

УТВЪРЖДАВАМ:

д-р Лилия Стоянова

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБЪЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**

В VII СУ „Кузман Шапкарев“

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на дата 14.09.2022

Въведение

Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока:

Изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

- **За съдействие на новодошлите деца мигранти да овладеят езика на преподаване и да поддържат и да доразвият своя собствен езиков репертоар/това е от ключово значение за това те да бъдат успешно приети и интегрирани, както и за тяхното успешно обучение/.**

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

В контекста на националните политики, законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за **приобщаване на децата и учениците от уязвими групи /чл. 263, ал.1, т.9/ и бежанци.**

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревидирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2021-2030 г.
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Стандарт за приобщаващото образование.
- Насоки за работа на училищното образование в условията на COVID-19.
- **НАРЕДБА № 3 от 06.04.2017 г. за условията и реда за приемане и обучение на лицата, търсещи или получили международна закрила Обн. - ДВ, бр. 32 от 21.04.2017 г., в сила от 21.04.2017 г. Издадена от министъра на образованието и науката.**

Училищна програма има за цел да защити и правата и интересите и да предостави равни възможности за Настоящата приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот

За децата и учениците, търсещи или получили международна закрила, приети в държавните и в общинските детски градини и училища в Република България, се осигуряват: 1. допълнителни модули по образователно направление български език - за децата, които са в задължителна предучилищна възраст; 2. допълнително обучение по български език и литература като част от общата подкрепа за придобиване на очакваните

результати от обучението по учебния предмет, определени в учебната програма за съответния клас - за учениците, които са в задължителна училищна възраст; 3. допълнително обучение по български език като чужд за подкрепа на приобщаването им - за учениците, които са в задължителна училищна възраст. Чл. 9. Допълнителното обучение.

Седмо СУ е институция която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група на Седмо СОУ „Кузман Шапкарев“ гр. Благоевград под ръководството на директора – д-р Лилия Стоянова. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи и деца – бежанци. **Този процес има основно две направления – едното е свързано с организация и провеждане на учебния процес на тези деца по отношение на езиковата бариера и второто ниво е за социализацията на малките ученици на ниво психично здраве и адаптация – потребност от специализирана подкрепа от психолози и педагогически съветници с адекватно образование е по психология.**

Анализ на училищната среда.

През последните години се създава една пъстра картина на ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна. **В създалата се нова ситуация децата-бежанци ще имат своите много специфични потребности ,докато се адаптират в българска среда, да бъдат приобщени няма да е лесен процес и трябва всички да сме подготвени.**

В училището се предприемат политики в областта на:

- ✓ интеркултурното образование,
- ✓ умението за общуване с представители на различни култури,
- ✓ съзнателно изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Насърчават се също представители на малцинствените групи да се образуват и квалифицират за учители, за да имат пряко участие в образованието на децата.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища и детските градини, която да включва:

- а/ достъпна архитектурна среда
- б/ екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата
- в/ диагностична и консултативна дейност
- г/ специални учебно-технически средства и апаратура
- д/ индивидуални образователни програми
- е/ учебни програми по специалните учебни предмети и други.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности – учители, ученици, деца и родители.

- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности в детските градини и общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора с висше образование от етническите малцинства като учители.
5. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.
6. Назначаване на „помощник на учителя“ от директори на училища и на „помощник-възпитатели“ от директора на училището, където има необходимост от допълнителни образователно-възпитателни дейности с деца и ученици със специални образователни потребности и от етническите малцинства.
7. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства.

8. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна сред, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.

9. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.

10. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.

11. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.

12. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.

13. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и стимулиране на училищата по изкуствата и творческите съюзи на художници, музиканти, артисти, на музеи, галерии и културни институции да осъществяват програми с участието на деца с увреждания.

14. През учебната 2020/2021г се наложи да се премине към онлайн обучение, поради въведено извънредно епидемиологично положение-COVID 19. Във връзка с изготвените и публикувани на 08.09.2021г. насоки от Министерството на образованието и Министерството на здравеопазването за учебната 2021/2022 година е необходимо спазването на задължителните и препоръчителните мерки за намаляване на рисковете от инфекция.

- организиране на обучението от разстояние в електронна среда.
- Обезпечаване в максимална степен учители и ученици с технически средства за провеждане на обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС)
- Проучване на възможностите за допълнителни часове на педагогическите специалисти за провеждането на ОРЕС
- Организация на контрол на провеждането на образователния процес в ОРЕС

През учебната 2020/2021 година в Седмо училище „Кузман Шапкарев“ Благоевград по проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ към функциониращите до момента Екипи за подкрепа на личностно развитие (ЕПЛР) са назначени логопед и психолог.

Основната цел на проекта е насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на деца и ученици със специфични образователни потребности, в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби чрез допълнителна подкрепа за успешна реализация.

Допълнителна цел на проекта е приобщаване на деца и ученици от споменатите по горе групи е :

- оборудване на специализирани кабинети и разработване на дидактически материали за работа с деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби;
- квалификация на педагогическите специалисти за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби;
- превенция на насилието и агресията, създаване на сигурна училищна среда и семейна подкрепа в процеса на приобщаващото образование.

План за изпълнение на програмата

Дейности	Срок	Отговорник
Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти	постоянен	Класни ръководители, учители и педагогически специалисти
Допълнително обучение по учебни предмети	2022/2023	учители по предмети
Консултации по учебни предмети	постоянен	учители по предмети
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	педагогически съветник, логопед, класен ръководител, медиатор
Награждаване на ученици	постоянен	директор, заместник- директори
Библиотечно-информационно обслужване	постоянен	завеждащ библиотека, учители
Дейности по интереси в училището	постоянен	учители
Кариерно ориентиране на учениците	постоянен	кариерен консултант, класен ръководител
Идентифициране на ученици със СОП	постоянен	класен ръководител, учители, логопед, ресурсен учител

Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	постоянен	логопед
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и	постоянен	педагогически съветници
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище и от училище	постоянен	Кл.ръководител, психолог, учители, зам.-директор, директор
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и	постоянен	учители
Грижа за здравето	постоянен	учители, медицинско лице
Контакт / учител – родител /	постоянен	учители
Включване на родители в някои неформални образователни дейности	постоянен	учители

Контролът върху изпълнението на програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи се възлага на ръководството на училището.

Дата: 07.09.2022г.

Директор ВШСУ „К. Шапкарев“

гр. Благоевград

/д-р Лилия Стоянова/